

Præsentation af Rigsarkivets nye strategi

Bagtæppe for strategien

Verden omkring os

- Globale tendenser 2024/25
 - Krig
 - Cyberangreb
 - Usikkerhed
 - Misinformation
 - AI – kunstig intelligens
- Fokus på sikkerhed
 - Sikkerhed frem for effektivisering
- Fokus på at sikre pålidelig information
 - Stor efterspørgsel efter kvalitetsdata
- Fokus på identitet – individ og fællesskaber
 - Samlingerne dokumenterer den enkeltes historie

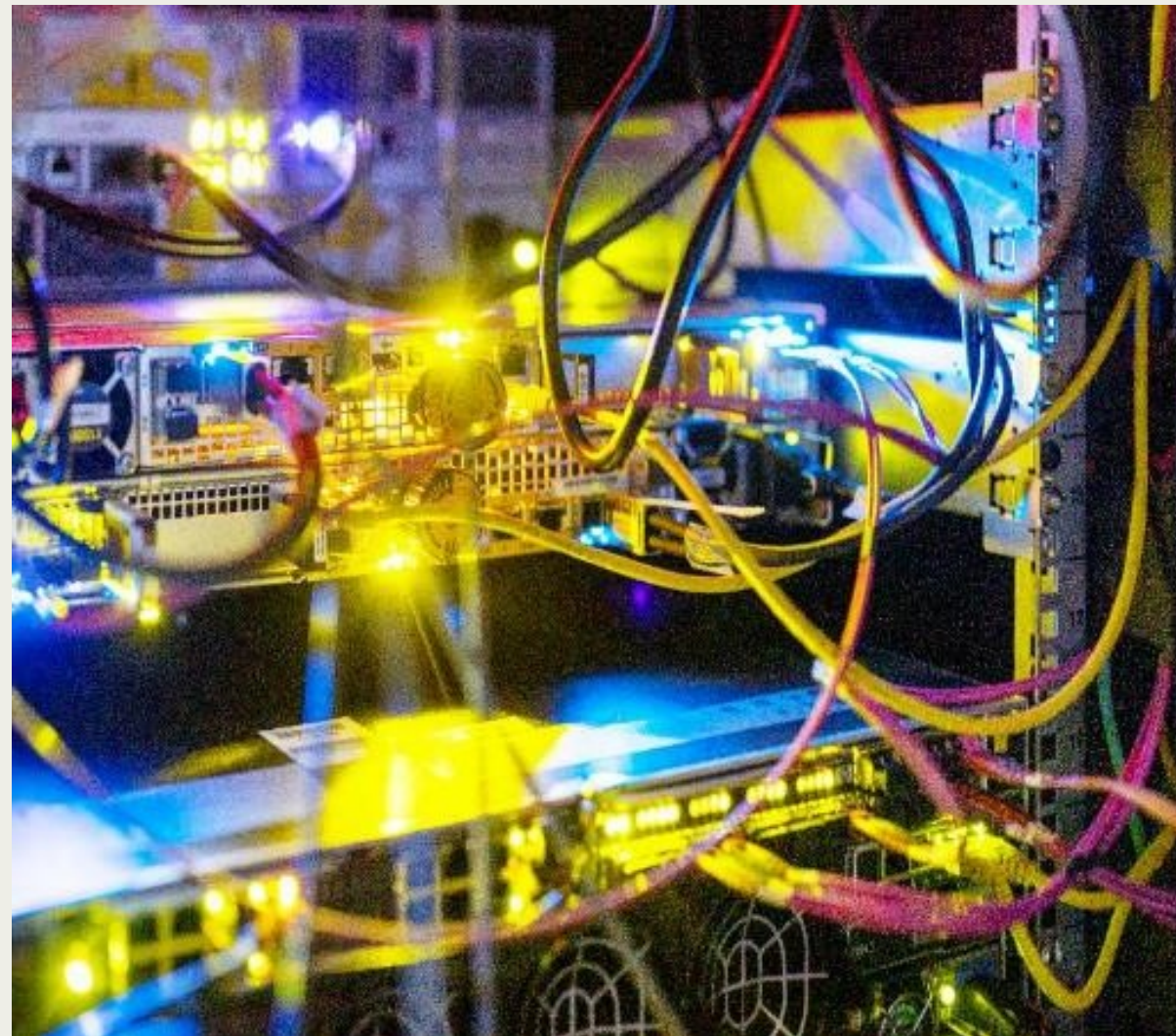

Udfordringer

- Retten til at blive glemt (privacy) over for retten til at blive husket (egen access)
- Alt er politisk – wokeisme – alarmisme - postfaktualisme
- Dataetik og tilliden til Rigsarkivet
” Tillid er guld og data er sølv”

og muligheder

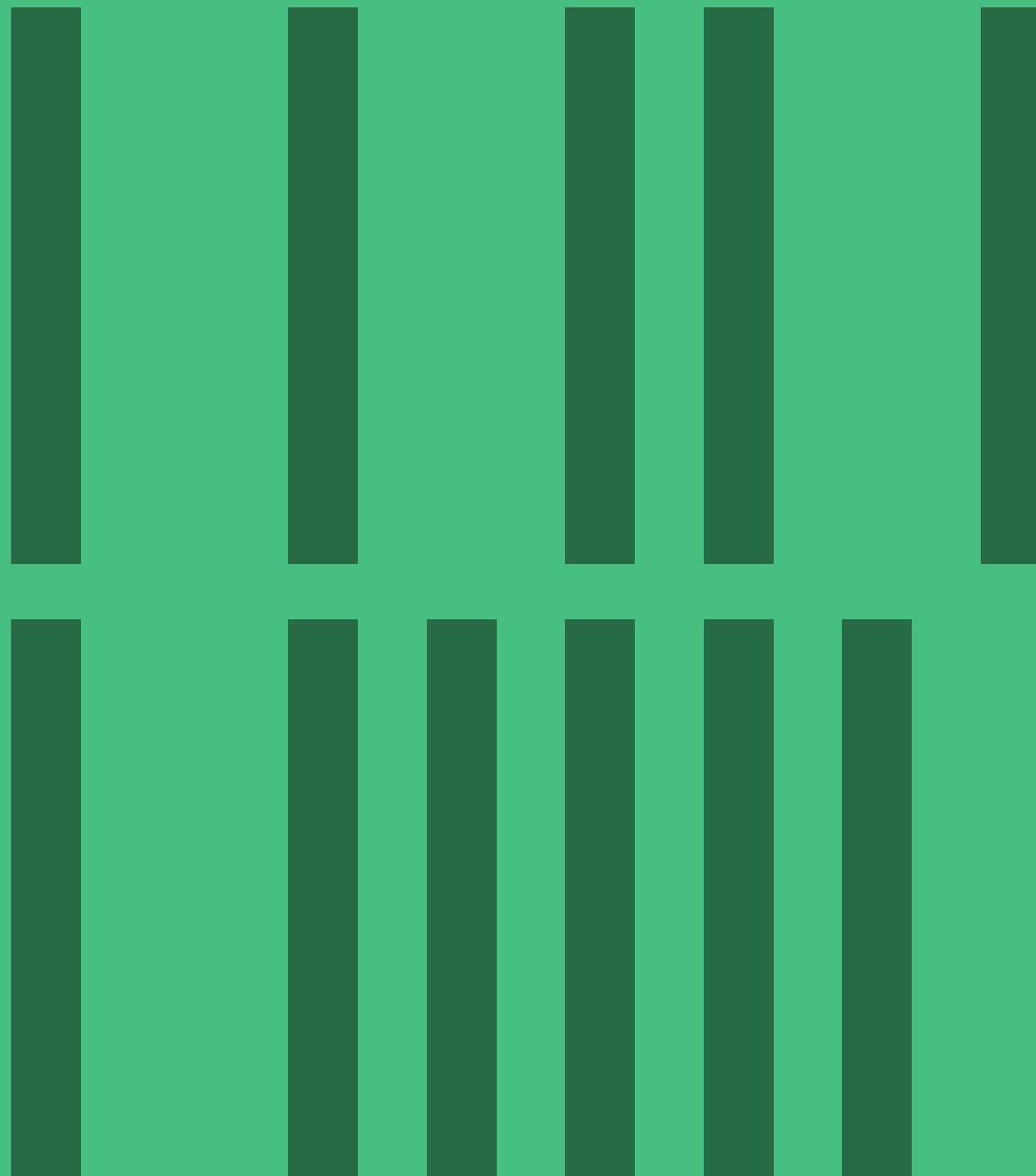
- Regeringens fokus på digitalisering skaber muligheder og finansiering (vækststrategi)
- Data bliver mere og mere vigtigt
- Øget politisk efterspørgsel efter vores forskning (og øget støtte fra fondene)
- KUM vægter vores fokus på kerneopgaven som kulturinstitution med at indsamle, bevare og levere autentiske data

Danmarks hukommelse

Rigsarkivets strategi
gældende fra 2025

Rigsarkivet er **Danmarks hukommelse** og fremmer forståelsen af os selv som individer & fællesskaber - nu og i fremtiden

Rigsarkivet udfylder som kulturinstitution en vigtig samfundsmæssig rolle ved at indsamle, bevare og levere autentiske data, som bruges i samarbejde med offentlige myndigheder, borgere, forskere og private aktører.

Det skaber et vigtigt grundlag for en informeret samfundsdebat om vores fælles fortid, nutid og fremtid.

Med fokus på høj sikkerhed, klare juridiske rammer og ansvarlig digital udvikling værner Rigsarkivet om samlingerne, så de også kan bruges i fremtiden.

Dokumentation til en informeret debat

Rigsarkivet har siden 1100-tallet indsamlet data fra myndigheder og private aktører.

Data dokumenterer og kaster lys over, hvad vores samfund og vi som befolkning er rundet af.

Rigsarkivet bevarer og beriger data for at skabe ny viden og nye indsigter i vores samfund, både historisk og aktuelt.

Sådan bidrager Rigsarkivets samling til at løse nutidige udfordringer og støtter en informeret offentlig debat om vores fælles fremtid.

En verden i forandring

I en verden præget af forandring, hvor nye teknologier gør det vanskeligere at skelne mellem sande og falske informationer, er Rigsarkivets autentiske data en uvurderlig ressource.

Data understøtter tilliden til fakta og bidrager til den demokratiske samtale.

Datapotentialiet er enormt

Behovet for data er stort og stigende blandt forskere, institutioner og borgere.

Derfor skal adgangen til Rigsarkivets samlinger være enkel og sikker for alle brugere. Samtidig stiller den omfattende brug af data høje krav til datasikkerhed og rejser spørgsmål om ansvarlig dataanvendelse.

Nye teknologier giver mulighed for at skabe mere værdi, men kræver også opdaterede metoder til indsamling og bevaring.

Nye teknologier Sammenhæng Fremtidssikring

Rigsarkivet følger samfundsudviklingen og vil i de kommende år finde nye måder at udføre vores opgaver på, ved at:

- Udvikle og anvende nye teknologier
- Samarbejde tæt med de fællesoffentlige parter
- Fremtidssikre indsamling og bevaring af data

Sådan skaber Rigsarkivet værdi for samfundet.

Nye teknologier

Rigsarkivet udvikler og anvender nye metoder og teknologier til værdiskabende anvendelse af samlingerne.

Rigsarkivet vil med fokus på høj sikkerhed og ansvarlig digital udvikling understøtte at data kan anvendes på nye måder, der skaber ny viden til gavn for samfundet.

Rigsarkivet digitaliserer papirarkivalier og skaber derigennem tilgængelighed, der åbner for nye sammenhænge og indsigter.

Gennem tekstgenkendelsesteknologi og metadataberigelse gør Rigsarkivet samlingerne nemmere at anvende.

Sammenhæng

Rigsarkivet samarbejder tæt med de fællesoffentlige parter om anvendelse af data.

Rigsarkivet vil arbejde for at myndigheder og forskere får nem adgang til egne data.

Rigsarkivet tydeliggør, hvilke data borgerne kan finde om sig selv i arkiverne og gør det lettere for borgerne at tilgå data.

Rigsarkivet går i dialog med relevante parter om anvendelse af data i den offentlige sektor og udvikler grundlaget for konkret genanvendelse af offentlige data, der er gået ud af administrativ brug.

Fremtidssikring

Rigsarkivet fremtidssikrer indsamling og bevaring af data, så samfundsudviklingen til hver en tid kan dokumenteres.

Rigsarkivet skal i dialog med omverdenen sikre fyldestgørende dokumentation af samfundet og fortsat udvikle rammerne for indsamling og bevaring.

Rigsarkivet skal løbende tilpasse sig ændringer i den offentlige sektors teknologianvendelse, så data kan bevares.

Rigsarkivet skal løbende udvikle sin infrastruktur for indsamling og bevaring, så den honorerer nye krav til sikkerhed, kapacitet og hurtig genanvendelse.

Rigsarkivet er **Danmarks hukommelse** og fremmer forståelsen af os selv som individer og fællesskaber - nu og i fremtiden.

Nye teknologier

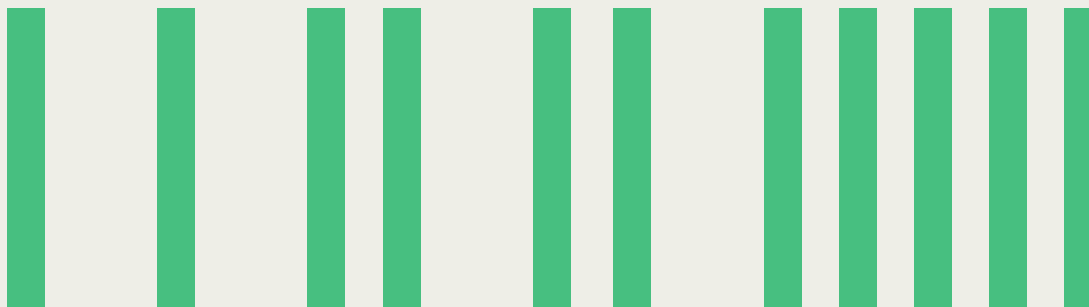
Rigsarkivet udvikler og anvender nye metoder og teknologier til værdiskabende anvendelse af samlingerne.

Sammenhæng

Rigsarkivet samarbejder tæt med de fællesoffentlige parter om anvendelse af data.

Fremtidssikring

Rigsarkivet fremtidssikrer indsamling og bevaring af data, så samfundsudviklingen til hver en tid kan dokumenteres.

Arkivlovens anvendelsesområde

Agenda

- Arkivlovens anvendelsesområde
- Offentlig myndighed
- Eksempler
- Adgang
- Spørgsmål

Arkivlovens anvendelsesområde

- Arkivloven
Lovens bestemmelser om offentlige arkivalier gælder for al virksomhed, der udøves af den offentlige forvaltning, jf. arkivloven § 1, stk. 1.
- Selskaber, der er oprettet på privatretligt grundlag, anses normalt ikke for en del af den offentlige forvaltning, medmindre de opfylder visse kriterier

Offentlig myndighed

Offentlighedsloven

§ 3. Loven finder bortset fra bestemmelserne i §§ 11 og 12 og §§ 15-17 anvendelse på al virksomhed, der udøves af

- 1) ***selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet ved lov eller i henhold til lov,***
- 2) ***selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet på privatretligt grundlag, og som udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og er undergivet intensiv offentlig regulering, intensivt offentligt tilsyn og intensiv offentlig kontrol***

Offentlig myndighed

Arkivloven

Ifølge stk. 3 og stk. 4 kan kulturministeren dog beslutte, at arkivloven også skal gælde for selskaber, der ikke kan henregnes til den offentlige forvaltning, hvis visse betingelser er opfyldt.

hvis udgifter ved deres virksomhed overvejende dækkes af statslige eller kommunale midler, eller

i det omfang de ved eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelser på statens eller en kommunes vegne eller

Hvis staten eller kommunerne indgår som ejere og en bevaring af de pågældende selskabers og institutioners arkivalier må anses for væsentlig

Bemyndigelsen er ikke anvendt endnu

Bekendtgørelse nr. 183 – kommunebekendtgørelsen

§ 1

Bestemmelserne gælder for digitalt skabte data og dokumenter, der er skabt eller tilvejebragt af kommunerne samt kommunale fællesskaber og samarbejder efter 1. januar 2007.

Vejledningen

*Bekendtgørelsen **dækker** kommunernes samlede opgaveportefølje efter kommunalreformen, og bestemmelserne gælder således for arkivalier, der er skabt eller tilvejebragt efter 1. januar 2007. De gælder for arkivalier fra kommunernes centrale forvaltning, fra de kommunale institutioner samt fra kommunale samarbejder og fællesskaber. f.eks. NN Forbrændingsanlæg I/S.*

...

*Derimod gælder bestemmelserne **ikke** for arkivalier hos private institutioner og selvejende institutioner, som varetager kommunale opgaver. Det kan f.eks. være et opholdssted eller en selvejende børneinstitution, som har driftsoverenskomst med kommunen. Det kan også være et kommunalt forsyningsselskab, der er organiseret som et aktieselskab (NN Forsyning A/S). Sådanne arkivalier er private, med mindre kommunen har betinget sig ejerskab i en driftsoverenskomst. Arkivalierne er desuden kommunale i de tilfælde, hvor den kommunale forvaltning udfører administrative opgaver for selvejende institutioner.*

Eksempler

Grand Départ

Ikke oprette ved lov
udøver ikke offentligvirksomhed af mere omfattende karakter

Fondsejet krisecenter / privat anbringelsessteder
privatretligt organiserede enheder
henregnes til de offentlige forvaltning?
Konkret vurdering

Hvis et fondsejet krisecenter primært finansieres af offentlige midler og udfører opgaver, der traditionelt hører under den offentlige forvaltning, kan det muligvis henregnes til den offentlige forvaltning. Dette kræver dog en konkret vurdering.

Offentlig myndighed

Hvornår udøver en selvejende enhed offentlig virksomhed af mere omfattende karakter?

- Konkret vurdering
- Proces
Kommune + arkiv foretager vurdering
Rigsarkivet kan kontaktes for en vurdering

Ved tvist – ombudsmanden og i sidste ende domstolene

Aflevering alligevel

§ 44. Offentlige arkiver kan indsamle, modtage og bevare private arkivalier, som hidrører fra enkeltpersoner, foreninger, organisationer m.v., herunder arkivalier af den art, der er omfattet af lov om behandling af personoplysninger.

Adgang

Arkivloven § 30

Stk. 1. Enhver kan søge

Stk. 2. Formål skal oplyses

Stk. 3. Særlig individuel interesse

§ 32

Kommunalbestyrelsen eller regionsrådet kan i konkrete tilfælde meddele tilladelse til benyttelse af dokumenter, arkivenheder eller grupper af arkivenheder, som er afleveret til et kommunalt eller regionalt arkiv, inden udløbet af tilgængelighedsfristerne, jf. dog § 34.

§ 34

oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold skal Datatilsynet høres

Spørgsmål

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Om adgang og egenaces i tilgængelighedsrapporten

Nyt spørgeskema

Møde med Tilgængelighedsudvalget den 3. marts 2025

- Arkivlovens § 39 (Udvalget beskæftiger sig med arkivenheders tilgængelighed for offentligheden og er nedsat med henblik på at vurdere praksis på tilgængelighedsområdet)
- Første møde i tre år, så rapporter for 2021, 2022 og 2023 blev gennemgået
- Interesse for både egenaces og adgang
- Vil gerne vide mere om kommunal praksis

Navn	Stilling/titel
Anders Martin Jensen (formand)	Dommer
Karin Mette Thomsen	Sekretariatschef, Dansk Journalistforbund
Marianne Bugge Zederkopf	Direktør, Danske Medier
Steen Engstrøm	Pensioneret kommandørkaptajn
Flemming Nielsen	Seniorkonsulent, KL
Lars Karlsson	Arkivchef, Udenrigsministeriet
Marianne Rostgaard	Lektor, Aalborg Universitet
Thomas Wegener Friis	Lektor, Syddansk Universitet

Nuværende spørgsmål om tilgængelighedssager i kommunerne

		ADGANG					EGENACCES		
Kommune	Ikke svaret	Ja	Nej	Antal	Imødekommet	afslået	Ja	Nej	Antal
X-rød									
Y-købing									

- Meget store udsving i antal - fra 837 i top til størstedelen, der svarer med 1-5
- Uklart, hvad der spørges om?

Rigsarkivet

Danmarks
Hukommelse

Borger.dk

Indhold om arkiver og om ret til indsigt
i egne oplysninger

Borger.dk i dag

Arkiver & Slægtsforskning

- Forældet og forkert information – og kun om Rigsarkivet

Mangler

- Egenaces (§39a og b)
- Information om stadsarkiver og andre arkiver i Danmark

Fejlinformation

- Indhold under emner: andre myndigheders indhold

Arkiver og slægtsforskning

Brug Rigsarkivet til at finde oplysninger, dokumentation og slægtsforskning

Kommunevælger

Vælg kommune for at se selvbetjening og information, der gælder dig

København

+ Rigsarkivet er Danmarks hukommelse

Start →

+ Brug og find kilder og arkiver online

+ Rigsarkivets læsesale

+ Forskning i Rigsarkivets samlinger

Start →

+ Slægtsforskning

+ Bestil attester og udskrifter, der er ældre end 110 år

Start →

111 mio.

besøg
(2024)

1.200
indholdssider

13.000

Handlingssider,
der linker ud til
selvbetjeninger*

borger.dk

Indhold **skrives**
af statslige
myndigheder

180
redaktører hos
40 myndigheder

Indhold kan
også **bruges** på
kommunale sider

98
kommuner kan
tilsætte lokalt
indhold

*Handlingssider findes potentielt i 98 kommunale varianter, som er inkluderet i ovenstående tal.

Redaktør-roller på borger.dk

Digitaliseringsstyrelsen

- Opretter nye spor samt fx 'handlingssider'
- Gennemskriver og skal godkende alle tekster

Statslig redaktør (Rigsarkivet)

- Redigerer indhold: opretter sider og mikroartikler
- Sender forslag til rettelser og tilføjelser til andre statslige redaktører

Kommunens redaktør

- Kan tilføje lokalt indhold nederst i mikroartikler på eksisterende sider
- Lokalt indhold er kun synligt, når borgeren bruger 'kommunevælgeren'

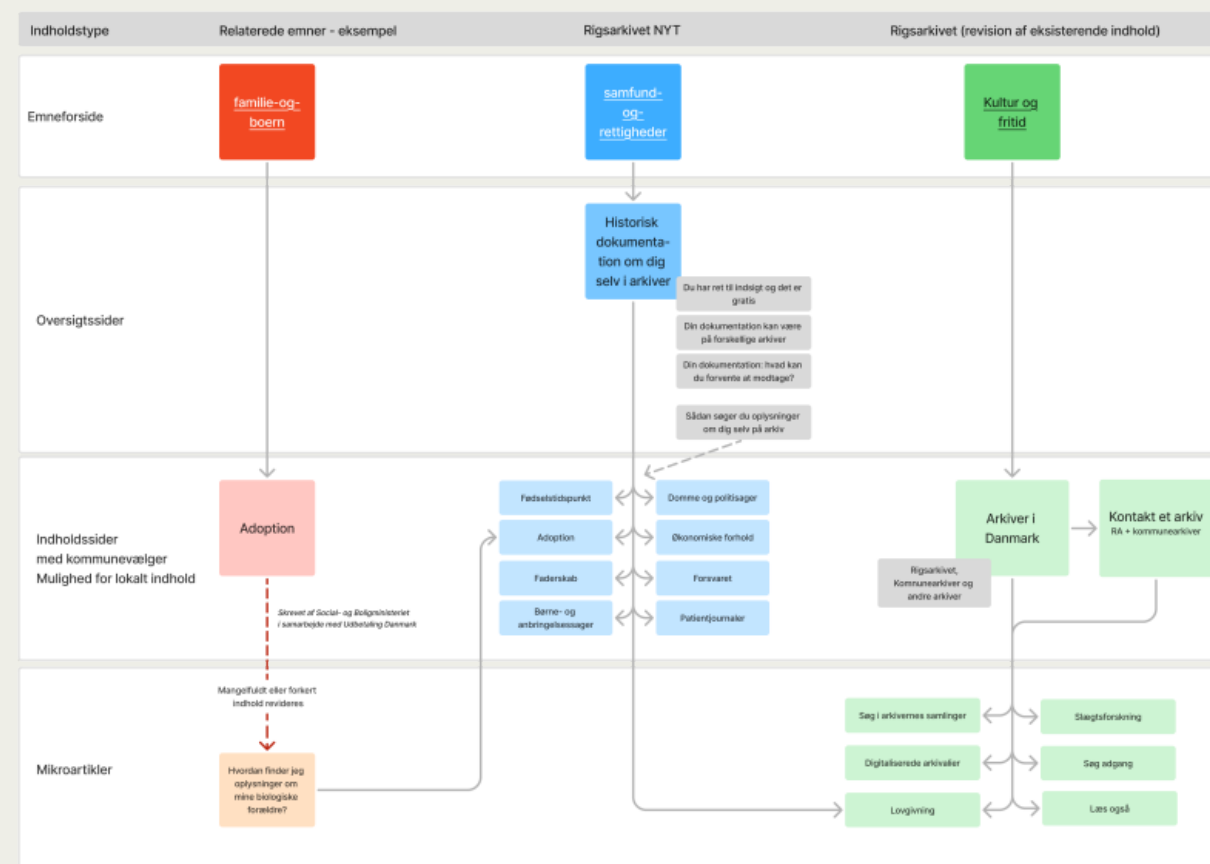
The screenshot shows the borger.dk website interface. At the top left is the 'borger.dk' logo. On the top right are icons for 'Digital Post', 'Mit Overblik', and 'Menu'. Below the navigation bar is a breadcrumb trail: 'Forside / Samfund og rettigheder'. A left-hand navigation menu lists various topics: 'Dansk statsborgerskab', 'Folkeregister og CPR', 'Fuldmagter', 'Klagemuligheder', 'Ligestilling', 'Myndighed og værgemål', 'Demokrati og valg', 'Medlemskab af folkekirken', and 'Offentlighed i forvaltningen'. The main content area is titled 'Samfund og rettigheder' and features a section for 'Genveje til selvbetjening' with buttons for 'Adresseforespørgsel', 'Navne- og adressebeskyttelse', 'ID-Kort', 'Registerindsigt (CPR)', 'Bopælsattest', and 'Min e-journal'. Below this are two featured cards: 'Hjælp til selvbetjening' (with a photo of a woman) and 'Det Centrale Personregister (CPR)' (with a photo of two women).

Ny informationsarkitektur og nye tekster

Indhold i 3 spor

- *Egenaces* under 'Samfund og Rettigheder'.
- *Arkiver i Danmark* under 'Kultur og Fritid'.
- Indhold under emner andre steder på borger.dk (fx 'Adoption') er andre myndigheders indhold.

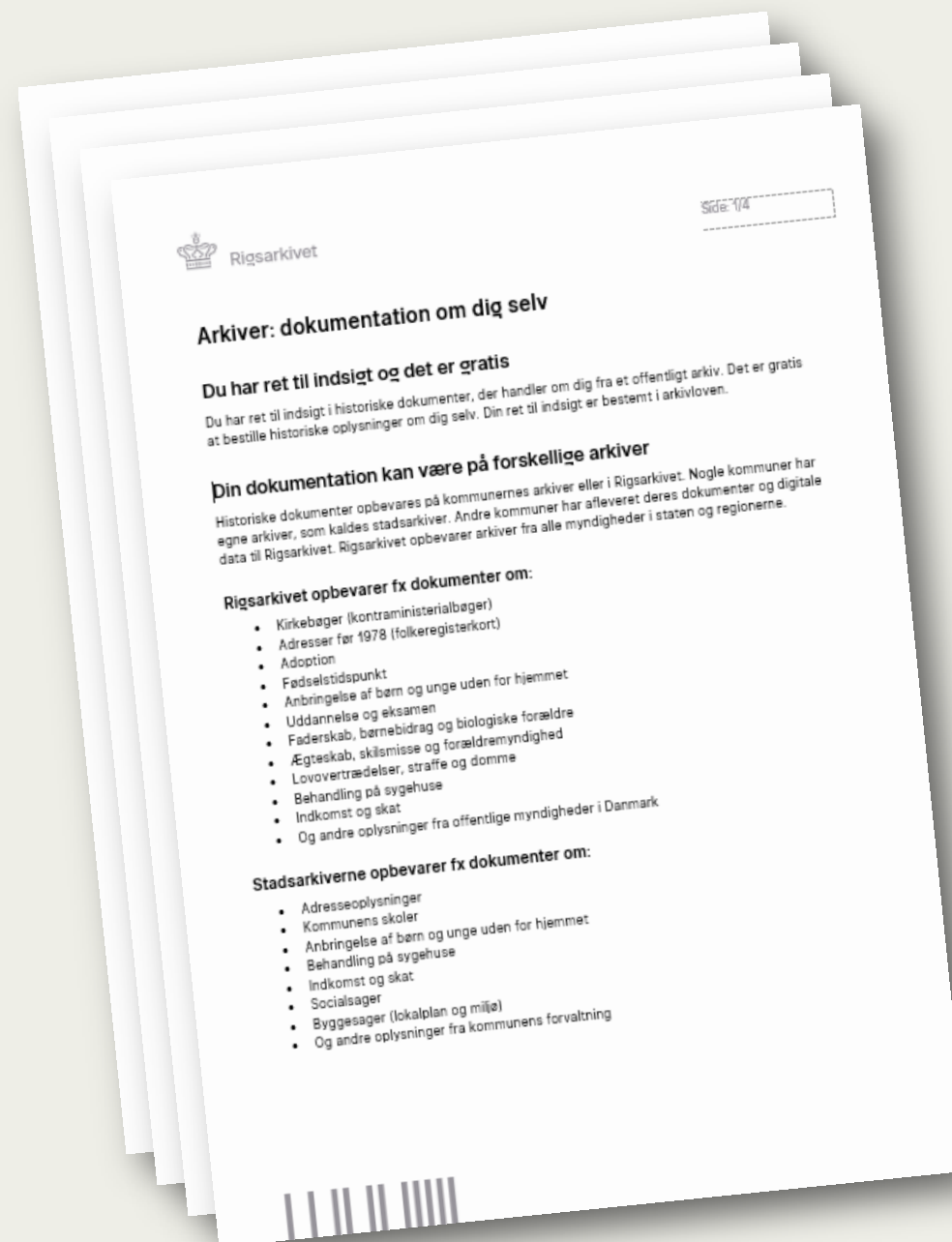

Nyt indhold og tekster under *Samfund og Rettigheder* (2025)

Historisk dokumentation om dig selv i arkiver

- Fælles information om ret til indsigt i egne oplysninger
- Sider med konkret vejledning om:
 - Adoption
 - Børne- og anbringelsessager
 - Domme og politisager
 - Faderskab
 - Forsvaret
 - Fødselstidspunkter
 - Patientjournaler
 - (Uddannelsesdokumentation)
 - Økonomiske forhold

Nyt indhold og tekster under *Kultur og Fritid* (2025)

Kontakt arkiver

- Kontaktoplysninger til RA + Kommunearchiver
- Handlingssider (kommunevælgeren) eller en lang liste med links til arkivernes hjemmesider.

Arkiver i Danmark

- Rigsarkivet, Kommunearchiver og andre arkiver
- Mikroartikler om:
 - Søg i arkivernes samlinger
 - Digitaliserede arkivalier
 - Slægtsforskning
 - Søg adgang til arkivalier og data
 - Lovgivning
 - Læs også
 - Hvis du vil klage

Proces herfra

Digitaliseringsstyrelsen

- Har godkendt informationsarkitektur og gennemskriver tekster efter Skriveråd
- Opretter nyt spor til 'Egenaces'

Rigsarkivet og repræsentanter fra K-udvalget

- Fælles tekster gennemskrives.

Rigsarkivet

- Opretter og reviderer indhold
- Kontakter myndigheder med fejlbehæftet indhold med forslag til nye tekster og links.

Kommunearkiver

- Har mulighed for at oprette lokalt indhold i mikroartikler via kommunens borger.dk redaktør.

